

שיעורים בקול הלשון

בלבניפדיה מחשבה "הכנה לפסח שולחן עורך"

#42470327

בלבניפדיה עבודת ה' "מנת ערוב-ערב רב"

#42295649

בלבניפדיה עבודת ה'
יתקיים אי"ה כל יום ה'
רחי הרב בלוי 33 י-ם
20:30בלבניפדיה מחשבה
יתקיים אי"ה כל יום ד'
רחי קדמון 4 חולון
20:30צורת אדם
שיעור הבא
יא' אייר
נושא: אוזן-אליה

בלבני משכן אבנה

פרשת צו ♦ תשע"ו ♦ #422

תוכן הגיליון

נקודה מתוך הפרשה עמוד א'
 לחיות את הפרשה עמוד א'
 ליקוטים עמוד ב'-ד'
 סוגיות במחשבה עמוד ה'-ו'
 שולחן ערוך עם ביאור בלבני משכן אבנה עמוד ז'
 עץ חיים עם פירושים על התורה - ועל העבודה עמוד ח'

שיעורי עץ חיים יופיע שוב בחודש אייר

נקודה מתוך הפרשה

דימוי חטאת ואשם

בפרשתן כתיב (ויקרא ז, ז) כַּחֲטָאת פְּאֲשָׁם תֹּרְהָ אַחַת לָהֶם הִכֵּהוּ אֲשֶׁר יִכְפֹּר בּוֹ לֹו יִהְיֶה. אך לעיל בהלכות חטאת נזכרים דינים יחודיים לחטאת.

ביאור מורינו הרב שליט"א

ועיין שפת אמת (כריתות כב ע"ב, ד"ה אמר רבא). עוד כתב (שם), וז"ל, וכבר הזכרתי (למעלה ס' כג) שבמלת תורה ידמה שני דברים לענין תורה כללית וחק כולל. ועז"א שידמה גם לענין סמיכה שנוהג בכל החטאת וכל קרבנות יחיד. ואף שאינו מעכב ואם לא סמך כשר, יאמר כי השוו בכל תורתם ומשפט הנהגתם ומצותם. וז"ש תורה אחת להם לסמיכה ובזבחים (דף יא) אמר כחטאת כאשם לענין סמיכה. שם קצר בדבר. עכ"ל. ועיין עוד בכתב והקבלה (במדבר ל, ג), ודו"ק.

וזוהו שיטת חכמים, אולם שיטת ר' אליעזר, כל צדדיו של ר' אליעזר היה אותה אשם כחטאת לכל דבר לשון רש"י (פסחים עג ע"א, ד"ה ר' אליעזר), עיין זבחים (פא ע"א). וגדר הדימוי של חטאת לאשם לשיטת ר' אליעזר, אמרו (זבחים י ע"א), וז"ל, תניא, אמר ר' אליעזר: חטאת באה על חטא ואשם בא על חטא, מה חטאת שלא לשמה - פסולה, אף אשם שלא לשמו - פסול, עכ"ל. ועיין תפא"י (תמורה פ"ג, מ"ג. יכין אות כג). ועיין שם משמואל (מצורע, תרע), ועטרת ישועה (צו).

ומצינו עוד שיטה שמדמה בדבר מסוים חטאת לאשם, שאמרו (ירושלמי, שבויעות פ"ב ה"א) בכהן משום שאין ידיעת ספקו קובעתו לחטאת, שנאמר כחטאת כאשם, את שמביא אשם תלוי ידיעת ספקו קובעתו לחטאת, את שאיננו מביא אשם תלוי, אין ידיעת ספקו מחלקת לחטאת עיי"ש. וכן ירושלמי (הוריות פ"ג ה"ב). ועיין עוד שו"ת צפנת פענח (חלק ג, סימן קצד).

כתיב (ויקרא ז, ז) כַּחֲטָאת פְּאֲשָׁם תֹּרְהָ אַחַת לָהֶם וגו'. ובתרגום יונתן כתב (שם), וז"ל, כַּהֲלַכְתָּ חֲטָאתָא הִיכָדְיוּ הִלְכְתָּ אֲשָׁמָא אורייתא חָדָא לְהוּן, עכ"ל.

וכתב רש"י (על אתר), וז"ל, תורה אחת להם - בדבר זה, עכ"ל. והיינו לגבי אכילת כהנים. ועיין שפתי חכמים (על אתר).

וכתב במזרחי (על אתר), וז"ל, אבל בתורת כהנים שנו: "תורה אחת להם - לסמיכה", דבחטאת כתוב בה סמיכה (ד, כט), ובאשם לא כתיבא סמיכא (עיין זבחים יא ע"א). וגבי "כחטאת כאשם" שנו: "מה חטאת מן החולין וביום ובידו הימנית, אף אשם כן", עכ"ל. וכן פירש באדרת אליהו (על אתר), ועיין "לק"ש (ויקרא יד, רמז תקסב), ומנחות (כח ע"א), ועיין מקדש דוד (קדשים, סימן יט), ועיין צ"ח (זבחים ד ע"א).

וכתב המלבי"ם (פרשת צו אות פה), וז"ל, והנה אין לפרש שיודיע שהאשם דומה בכל דיניו לחטאת. כמו שכן דעת ר"א (כנ"ל ס' פג), דלחכמים אין שוים בדיניהם שזה למעלה וזה למטה זה בזריקה ב' מתנות וזה מתן ד' בנתינה. זה טעון כיבוס וזה אין טעון כיבוס. זה פסול שלא לשמו וזה כשר שלא לשמו. וכדומה וע"כ שרק בענין א' ידמה אותם, ופי' חז"ל שהוא שכמו שחטאת מן החולין וביום ובידו הימנית כך אשם. וכבר הזכרתי (ויקרא ס' שלז) שבחולין (כב) וזבחים (צח) אמר דביום כדי נסבא, עכ"ל.

לחיות את הפרשה

אַש תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְנֶה (ויקרא ו, ו)

למעשה

על כל אחד מוטל לעשות בכל יום מעשה - דיבור - מחשבה, מתוך 'התפעלות', ולו הקטנה ביותר. התפעלות זו, היא אש דקדושה. וככל שהאדם מתעלה, כך ירחיב אש זו יותר ויותר באופן נכון ומדויק!

נוסף על כך, נצרך לאדם לזכך את עצמו בעניין מסוים פרטי, שבעניין פרטי זה תבער בו 'אש דקדושה'. ובעניין זה יתקיים בו - אַש תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְנֶה.

ראוי מאוד שעניין זה יהיה הנקודה שמכיר ומרגיש שהיא עיקרית בחייו.

אש דקדושה

כאשר האדם בקע והגיע לנשמתו, אזי נשמתו גלויה ובווערת בקרבו, אזי מתקיים בו בפועל ממש "אַש תְּמִיד תּוֹקֵד". וזהו בחינת אש שיוורד מן השמים.

אולם רוב ככל בני"א אינם זוכים לכך בשלמות, ואצלם האש היא בעיקר בגדר 'מצווה להביא אש', מתתא לעילא. אש ששייכת למדרגת נשמתם שבתוך גופם.

וְאֵשׁ הַמְזֻבַּח תּוֹקֵד בּוֹ (ו ב)

לעולם. והנה אם התעצלו הכהנים וכבתה האש, עברו בלאו, ומפני זה אמרו רבותינו (יומא מה ע"א) שהיתה מערכה שניה לקיום האש. וזה שאמרו (פסוק ה') "והאש תוקד בו לא תכבה", מקרא יתר ונצרה ליבותינו (תורת הכהנים ב, ד), בכל אדם, ולמד שכל המכבה עובר בלא תעשה, עכ"ל.

ומילת תוקד משמשת לב' משמעויות א. לשון כילוי, כמו"ש (קידושין ג ע"ב) גבי כלאיים (דברים כב, ט) פן תוקדש המלאה, ודרשו חז"ל "תוקד" - ש, לשון כילוי ע"י שריפה. וזה נגלה באש שע"ג המזבח שאוכלת הקורבנות. וזו אינה תדירה, אלא מצד אברים ופדרים שלא נתעכלו מבעוד יום הולכים ומתעכלים כל הלילה. ב. לשון אש קבועה תדיר, כמו"ש בביאור שמות הנרדפים שבתנ"ך (אות י', ערך יקד - שרף), וז"ל, העולה תוקד מורה על תבערת האש עצמו בלי שום תכלית ומטרה אחרת בו, וכל שהאש בוערת תמיד ואין שום הנאה ממנו. וכן "אש על המזבח תוקד בו", שלא היה צורך בו רק מצוה היא שיהא אש תמיד על המזבח תמיד, עכ"ל. ויש לעיין שנאמר ג' פעמים "תוקד", ומערכה גדולה ומערכה קטנה יש בה אכילת מזבח לקרבן ולקטורת ואינו אש ללא הנאה, עי"ש בדבריו, שאש זו נקראת שריפה, ויש לעיין. אולם בחשק שלמה (שורש קב) כתב, וז"ל, קד - מורה על החזקת האש בגשם מבפנים, כשהגשם בוער מבפנים ואינו מעלה להב יקרא "קד", כמו "תוקד על המזבח", עכ"ל.

לפי"ז ג' פעמים "תוקד", יש בהם ג' מהויות של תוקד. א. אכילה, כקרבנות. ב. אש בלא תכלית. ג. אש מבפנים ואינו מעלה להב. (נקודה מתוך הפרשה פרשת צו)

בפרשתן (בכמה מקומות: פ"ו פ"ב, פ"ו פ"ה, וכן בפ"ו פ"ו) נאמר ג' פעמים "תוקד" בהקשר לאש המזבח. בתחילה נאמר "כל הלילה עד הבוקר", בהמשך נאמר "לא תכבה", ובאחרית נאמר "אש תמיד". למרות שבשלושת הפסוקים מדובר על אש קרבן העולה, מסתמן כאן מהלך של עלייה. ננסה לבארו.

כתב רש"י (פסוק ה), וז"ל, ריבה כאן יקידות הרבה, "ואש המזבח תוקד בו", "והאש על המזבח תוקד בו", "אש תמיד תוקד על המזבח", (וכן כתיב "על מוקדה"), כולם נדרשו במסכת יומא (מה ע"א) שנחלקו רבותינו במניין המערכות, עכ"ל. וכך אמרו (יומא מה ע"א): ת"ר בכל יום היו שתיים מערכות וכו', אחת מערכה גדולה ואחת מערכה שנייה של קטורת, דברי ר' יהודה, ר' אסי אמר בכל יום שלוש וכו', אחת מערכה גדולה ואחת מערכה שנייה של קטורת ואחת של קיום האש. ר' מאיר אמר בכל יום ארבע וכו', אחת של מערכה גדולה ואחת של מערכה שנייה של קטורת ואחת של קיום האש ואחת של אברים ופדרים שלא נתעכלו מערב. ועי"ש הדרשות לפי כל מ"ד, ולכך נצרך ג' "תוקד" לג' מערכות לר' יוסי ולר' מאיר, ולר' יהודה חד "תוקד" להצית האש, עיין שם כל הסוגיא.

ופנים נוספות לג' פעמים "תוקד" ביאר הרמב"ן (פסוק ב'), וז"ל, "ואש המזבח תוקד בו" (פסוק ב'), יאמר שתוקד במזבח כל הלילה, כי מצווה שישמרו ביום עצים הרבה כדי שלא יתאכלו לגמרי ויכבה האש ממנו. ולפי דעתי זה שאמר (פסוק ו) "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה", מצווה לכהנים בקיום האש, כמו"ש (אמור פסוק ה) "וביער עליה הכהן עצים", וצוה שיזהרו בזה ויערכו אש ועצים הרבה שתוקד האש תמיד כל היום וכל הלילה, והזהיר בלאו שלא תכבה

וְלִבְשׁ הַפְּהֵן מְדוּ בַד וּמְכַנְסֵי בַד יִלְבֹּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ וְהָרִים אֶת הַדָּשָׁן (ו ג)

הגמ' אומרת שכל הבגדים מכפרים על משהו מסוים, המכנסיים מכפרים על גילוי עריות, מקום הכיסוי של המכנסיים הוא במקום אות ברית קודש, במקום העריות, וזה הבגד הראשון שהכהן לובש. נתבונן, באדם וחיה נאמר "זיתפרו עלה תאנה", זהו הבגד הראשון שאדם הראשון וחיה לבשו, ורק לאחר מכן נאמר "ויעש וכו' כתנות עור וילבישם", זהו הבגד השני שהם לבשו. א"כ כשהם תפרו להם עלה תאנה זה מדין "מכנסי בד ילבש על בשרו", וכשהקב"ה עשה להם כתנות עור זה מדין "ואכנט בד יחגור", זה שורש התיקון של הבגדים, הבגד הראשון שלובשים אותו הוא בגד שצריך לכסות על בשרו, על מקום הערוה, ועל מקום יציאת הפסולת מהאדם, ולפיכך הבגד שהם עשו היה דווקא מעלה תאנה בגלל שהם אכלו מעץ הדעת, אילו הם היו אוכלים מעץ החיים לא היה להם פסולת שיוצאת מגופם, האוכל היה נבלע באיברים כמו המן וכמו מי הבאר, (חז"ל אומרים שמי הבאר ג"כ נבלעו בגופם), והרי שהצורך שלהם בעלה תאנה זה בשביל לכסות את מקום יציאת הפסולת מגופם.

בכללות, יש פסולת של צואה באחור ופסולת של שתן ממקום אות ברית קודש, והוא נקרא פשתן, פה-שתן, זה

יש דקדוק נפלא בלשון הפסוק בתחילת פרשת צו, שם נאמר (ויקרא ו א-ג) "וידבר ה' אל משה לאמר צו את אהרן ואת בניו לאמור זאת תורת העולה היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה וכו', ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה על המזבח ושמו אצל המזבח". בדרך כלל בגדי כהונה נאמרו בכל דבר שיש בו דין של עבודה, שרק בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם, ולכן בזמן העבודה הכהנים צריכים ללבוש בגדי כהונה, אבל כאן לא מדובר על עבודה ממש, כאן מדובר על תרומת הדשן, "והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה ושמו אצל המזבח ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור" (שם ג-ד), דשן זה הפסולת של מה שנעשה. רש"י אומר כאן "מדו בד היא הכתנת ומה ת"ל מדו שתהא כמידתו, על בשרו שלא יהא דבר חוצץ בינתיים", וכך דורשת הגמ' בזבחים. בנוסף, הגמ' דורשת שכאן נאמר "ומכנסי בד ילבש על בשרו", ובמקום אחר נאמר "ומכנסי בד יהיו על בשרו" (ויקרא טז ד), מזה לומדים שהבגד הראשון שהוא לובש זה המכנסיים. ודווקא בדין הוצאת דשן לומדים כל דינים אלו, ונבאר מדוע.

שני סוגי העבודות הללו מקבילים לשני הבגדים האלה, "ויתפרו עלה תאנה" זה רק לכסות את הערוה, זה בבחינת בגדים שיש בהם פסולת, לעומת זאת החגור הוא שלא יהיה לבו רואה את הערוה, בבחינת מוזג כוס לרבו. סתם מזיגת כוס בלשון חז"ל נאמרה ביין, זה מה שהזכרנו שבלשון תורה בד נקרא לא רק מוטות בעלמא, אלא בפרט הענפים של הגפן, ולכן מוזג בהם כוס לרבו במדרגת הגפן דייקא בבחינת המוטות הללו, זה עומק המוט שמתגלה בצד העליון, זו עליה של מדרגת החגור לעילא.

לפי"ז נבין מהי המציאות המתגלה בבגדי הכהן הגדול. יש בגדים שעיקרם הוא להוציא את הדשן, "והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור", לעומתם הבגדים של יום הכיפורים עיקר עבודתם זה להיכנס אל מקום הפנימי ביותר, שם נאמר "לפני ה' תטהרו" (ויקרא טז ל). בשני המקומות נאמר לשון טהרה, אבל אלו שתי טהרות שונות, "והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור" זה טהרה מצד ההוצאה לחוץ של מציאות הפסולת, זה הצד התחתון של הבגדים בבחינת ביטול בהם קדירה לרבו, ובבחינת הבגדים מעלה תאנה; אבל הצד העליון של הבגדים הוא הכניסה לבית קדשי הקדשים, ושם דייקא נאמר "לפני ה' תטהרו" בבחינת הטהרה העליונה. הכהן הגדול נכנס לפני ולפנים 'לבדו', ובכניסה הזאת הוא לובש ארבעה בגדים שכולם נאמר בהם בד. שם הוא עצמו נמצא 'לבד' והבגדים הם 'בד', הבגדים והוא מצטרפים יחד.

זה נקרא בעומק "מידו בד", רש"י הביא את דרשת הגמ' שתהיה כמידתו, אז כפשוטו שלא יהיו מצומצמים ולא יהיו ארוכים; אבל בעומק ההגדרה היא שהוא והבגדים שניהם בבחינת בד. הגילוי השלם של המדרגה הזו הוא ביום הכיפורים כשהכהן הגדול נכנס לפני ולפנים, שם נאמר (ויקרא טז יז) "וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו אל הקודש", הכהן הגדול נמצא בקודש הקדשים לבדו, והבגדים שהוא לובש שם הם ג"כ באותה מדרגה, בגדי בד. זה נקרא בעומק "מידו בד" שתהיה כמידתו, הוא בד והם בד, זה עומק נקודת הדבר שנעשה בו מציאות של 'לבדו'. (בלבביפדיה מחשבה ערך בד)

כתיב (שמות, כח, מב) ועשה להם מכנסי בד. ולהלן (ויקרא, ו, ג) ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו. ולהלן (שם, טז, ד) כתנת בד קדש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחגר ובמצנפת בד יצנף.

ונקרא בד מלשון החומר שממנו עשוי הבגד, בוץ, פשתן, כי גדל בד בבד, ולכך נקרא בד מלשון לבד, כמ"ש רש"י (שמות, ל, לד) וז"ל, ולשון בד, נראה בעיני שהוא לשון יחיד, עכ"ל. וכן דבר היוצא ובולט לעצמו, נקרא בד, לבדו, וכמ"ש בביאור שמות נרדפים שבתנ"ך (אות ב, ערך בד) וז"ל, בד, הוא היוצא ובולט מדבר משני צדדיו, מזה ומזה, כמו סעיף מעץ הגפן, עכ"ל.

ובחשק שלמה (השורשים, שורש ב-ד) כתב וז"ל, בד, שם המספר מורה על הבדידות, ואינו ענין היחידות, כי היחידות שולל

מקום הקלקול של הפסולת היוצאת מגופו של אדם, ולפי"ז הם לובשים את אותם בגדים מחמת שיש פסולת שיוצאת מגופם. ידועים דברי הרמב"ן על הפסוק "אדם כי יקריב מכם" (ויקרא א ב) שאדם שמביא קרבן צריך לצייר בדעתו שכל מה שנעשה לקרבן היה ראוי שיעשה אליו. זה העומק במה שיש דשן בקרבנות, דשן זה הרי הפסולת, "ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור", כמו שבאדם עצמו יש פסולת שיוצאת מגופו, כך גם כאשר מקריבים קרבן הנפש עצמה כביכול היא המוקרבת, אז ג"כ יוצא פסולת, זה השורש למציאות הדשן שיוצא אל מחוץ למחנה אל מקום טהור.

יש נקודה נפלאה מאוד בדברי ר' שמשון רפאל הירש, הוא אומר שהבגדים שנאמר בהם בגדי בד פשתן זה מדין טהרה, כאן נאמר "והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור", הוא מביא עוד ראיות, אבל ההגדרה היא שזה בגדים לטהרה, וזה דברי הברייתא הידועה של ר' פנחס בן יאיר שיש בה עשרה מידות, תורה מביאה לידי זהירות, זריזות, נקיות, פרישות, טהרה, המידה השישית היא טהרה, בטהרה מונח כל המידות שקדמו לה (לא התורה אלא המידות, זהירות, זריזות, נקיות ופרישות. אז לכאורה לדבריו הטהרה היא המידה השישית, אבל בעומק סופרים גם את תורה, ואז זה תורה, זהירות, זריזות, פרישות, נקיות ואז טהרה). זה ההגדרה של "שש משזר" שנאמר בבגדים, לכלול את כל שש המידות הללו.

מהו יסוד מידת הטהרה, 'טמא' זה הפסולת 'היוצאת' מן האדם, א"כ טהרה היא היפוך הדבר, הוויית עצמו.

מ"מ נתבאר שיש מציאות של פסולת היוצאת מגופו של אדם, ובמקביל אליה יוצא פסולת גם בקרבן, ועל זה נאמר כאן שבהוצאת הדשן צריך ללבוש את הבגדים. (בלבביפדיה מחשבה ערך בד)

"ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים", "בגדים שהוא מוזג בהם לרבו זה לא אותם בגדים שהוא מנקה בהם את הקדירה, בגדים שהוא מנקה בהם את הקדירה לא ימוזג בהם לרבו" (יומא כב). בהקבלה לדשן, לנקות את הקדירה זה הבגדים של פינאי הדשן עצמו, ובאותם בגדים הוא לא יכול לעבוד בפנים. אבל בעומק יש בגד זה בחינת שנים שהן ארבע; יש בגד מכוח מדרגת מכנסיים ויתפרו להם עלה תאנה; ויש בגד מכוח מדרגה עליונה יותר, בבחינת חגורות.

יש מכנסיים, ומעל המכנסיים נמצאת מציאות החגור. הם עשו לעצמם בהתחלה בגדים של תאנה בבחינת מכנסיים לכסות את הערוה, והקב"ה עשה להם חגור שלא יהיה לבם רואה את הערוה. זה בעומק ההגדרה של "בגדים שהוא מוזג בהם כוס לרבו יהיו שונים מבגדים שהוא מבשל בהם לרבו", בגדים שהוא מבשל בהם לרבו יש בהם פסולת, הרי כאשר מבשלים צריך לקלף את מיני האוכלים, והקדירה נשארת מלוכלכת וצריך לנקות אותה וכדו', א"כ יש כאן את כל סוגי הפסולת, אבל מזיגת הכוס היא בבחינת עבודה נקיה. ובגדים אלו יש להם עליה, מוזג כוס לרבו.

הריבוי, והבדידות שולל החברה וההצטרף עם דבר, עכ"ל, עיי"ש.

וכתב שם, וז"ל, ויקרא צמח הפשתן, בד, ע"ש שצומח בדין בדין, קשים כעץ, כענין והפשתה גבעול (שמות ט, לא), לשון וקנה, עכ"ל. והיינו שאף בגד העשוי מבד, נקרא בד, מלשון בדר, ועיי"ש.

והנה אותיות ב-ד, יש בהם דילוג לפי סדר האותיות, על אותיות א-ג, והיינו כי א' - אחדות, אחד. ג' - בבחינת חוט המשולש לא במהרה ינתק. והיפך כך, ב' - שנים, לשון שנאה, פירוד. ד' - פיזור לד' קצוות הארץ, כמ"ש המהר"ל.

וכן ב-ד בא"ת ב"ש, ק-ש, לשון של קושי. כי דבר רך בטבעו להתחבר עם זולתו. משא"כ דבר קשה טבעו לעמוד לעצמו, בבחינת קשה עורף, היפך הפנים, שהם פונים לזולתם ומצטרפים עמהם, העורף קשה ועומד לעצמו ובלתי מתחבר.

וכן בד, לשון דברי בדים, שקר היפך אמת. וכנודע, אמת, א - ראש, מ - תוך, ת - סוף, אחדות הכל. לעומת כך שקר, דברי בדים, פירוד.

ולכך דייקא נכתב פעם ראשונה בתורה בד ביחס למכנסיים, שעל גבי הרגליים, מקום הפירוד, בבחינת רגליה יורדות מות. ובגדי כהונה הנעשים מכנסי בד, באים לתקן קלקול זה, ולאחד את הפירוד, והבן. (סוגיות במחשבה ערך בד)

אמרו (נדה יג ע"ב) מכנסי הכהנים למה הם דומין, כמין פמלניא של פרשים למעלה עד מתנים למטה עד ירכיים, ויש להם שנצים, ואין להם לא בית הנקב ולא בית הערווה. ופרש"י (ד"ה ואין להם), וז"ל, חללו רחב ותלוי למטה ולא היה תוך בין הירכיים להיות האבר מתעטף בו שלא יבא (האבר) לידי הרהור, והיינו בית הערווה, עכ"ל. (וע"ע בדבריו לישנא אחרים).

ועל מכנסיים דתיקון אלו שלא מביאים לידי הרהור, אמרו (זבחים פח ע"ב) מכנסיים מכפרות על גילוי עריות, דכתיב "ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערווה". ועיין תוס' (שם ד"ה מכפריים). וזה כל מהותם, כמ"ש במושב זקנים (שמות כה, ד), וז"ל, שמכנסיים אינו עיקר לעבודה, רק לכסות הערווה, עכ"ל. (ועיין דברי הרמב"ן להלן). וכתב בעל הטורים (שם), וז"ל, ולא הזכיר מכנסיים, לפי שנאמר "לכבוד ולתפארת", עכ"ל. ומכנסיים אינו לכבוד ותפארת אלא כיסוי ערווה.

וכתב רש"י (שמות כ, כג), וז"ל, אמר "לא תגלה ערוותך" - שע"י המעלות אתה צריך להרחיב את פסיעותיך, ואע"פ שאינו גילוי ערווה ממש, שהרי כתיב "ועשה להם מכנסי בד", מ"מ הרחבת הפסיעות קרוב לגילוי ערווה הוא, עכ"ל. והרי שתחילת כיסוי ערווה הוא ע"י מכנסיים, והמשכו העדר הרחבת הפסיעות, והבן.

ושונה לבישת המכנסיים ע"י אהרן ובניו משאר הבגדים, כמ"ש הרמב"ן (שמות כט, ט), וז"ל, והטעם שהפריש המכנסיים משאר הבגדים, כי כל הבגדים היה משה מלביש אותם כמו שצווה והלבשתם, אבל המכנסיים שהם לכסות בשר

הערווה היו הם לובשים אותם בהצנע, ולכן לא הזכיר עתה בכלל ולקחת את הבגדים והלבש, ולפיכך הפרישם במצווה ובעונש, עכ"ל. וע"ע בדבריו (שם כה, לה), וזהו אופן נוסף של צניעות שמתגלה במכנסיים. ועיין רבנו בחיי (שמות כה, ד). ותרומת הדשן (שמות כט, ט). וע"ש כן נקראים מכנסיים, לשון כינוס, כמ"ש "עת לכנוס ועת לפזר". וקלקול אות ברית קודש הוא בחינת פיזור, פיזור הניצוצות. והתיקון זהו כינוס, וזה תיקון של מכנסיים לשון כינוס, שאין להם בית ערווה, ואינם מפזרים אלא כונסים. וכמ"ש ר' אברהם בן הרמב"ם (שמות כא, כג), וז"ל, מכנסיים שם הסרבלים, נגזר מן "כנס", שהם כונסים את עיקרי הרגליים ועטופים עליהן, עכ"ל. ובשליש העליון נקרא כנס, מלשון כ-נס, וכדלהלן.

ומלבד שמכנסיים מכסים את הערווה, כתב בשל"ה (שער האותיות, קדושת האכילה אות פג), וז"ל, שלא יהיה לבו רואה את ערוותו, שיהא לו מכנסיים, עכ"ל. והבן שאם לבו רואה את הערווה, אזי מעורר את ערלת הערווה, ועי"ז מתעורר הערלות של הלב. אולם אם מכסה את ערוותו, זהו במקום הערלה המכוסה, ואזי לא מתעורר הערלה הן בערוותו והן בלבו. ובעומק המכנסיים כונסים את כח הפיזור שח"ו נתגלה באות ברית קודש, כמ"ש "ובריתך אשר חתמת בבשרנו", וזמ"ש "ומכנסי בד ילבש על בשרו", והיינו תיקון הבשר, תיקון ברייתך אשר חתמת בבשרנו. ואזי נעשה מלב ערל - לב אבן, ללב בשר.

ובעומק יש בו בחינת כיסוי עליונה יותר, כמ"ש בשפתי כהן (שמות כה, ד), וז"ל, המכנסיים הם לכסות בשר ערווה, ואין בהם פאר, שהוא מכסה על ישראל, כל כבודה בת מלך פנימה, עכ"ל. וע"י המכנסיים דבק בפנימיות, פנימה, והבן. והמכנסיים סוד מלכות, כמ"ש רבותינו, הנקראת בית הכנסת, לשון כינוס. עיין קהלת יעקב (ערך מכנס). (נקודה מתוך הפרשה אחרי מות)

טעם שנקרא שבת הגדול, דידוע דברי החת"ס שבעכו"ם קטנות וגדלות אינו דוקא בן י"ג אלא תלוי בדעתו. ולכך במצוה ראשונה שנצטוו כל כלל ישראל, היה חידוש הגדלות תלוי בדין י"ג, ולכך נקרא שבת הגדול, והבן. (תורת הרמז)

שבת הגדול ע"ש שהחג נקרא ע"ש אברהם, בחינת גדול, והאור מאיר משבת כנודע. ומה שבשבועות וסוכות אינו כן, מפני שפסח הוא סוד אתערותא דלעילא, ולכך כל אחד זוכה, וכן זוכה בשבת קודם לכן. משא"כ בשבועות וסוכות שתלוי בעבודת האדם, ולא כל אחד מרגיש את ההשפעה שהיא עדיין בשורשה. (תורת הרמז)

וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל (ויקרא ו טז)

וז"ל: "וכל המנחות, חוץ משל כהן, הוא להעלות חלקי עולמות בי"ע של נשמות נצוצין וכלים, ולכן נהנין ממנו כל העולמות ע"י הקרבה ואכילת כהן. ויותר דע אחי, שבכל עולם ועולם, לפי בחינתו, יש בו מחשבה רצון קול דבור, עולמות נגמות אלהות, ולכן יש בו קמיצה והקרבה בכל מיני מנחות, אבל מנחת כהן שעיקרו למחשבה דאצילות שגם המעשה הוא מחשבה לעליות הכהן, אינו אלא בחינות אלוהות שבכל הדברים מיכלא דמלכא מחשבה ויחודים ודביקות והתבטלות? למקום האחדות האמתית ליחודא עילאה, וכן אסורה באכילה לאחר, אלא כולה כליל לה' אלהיך, עכ"ל.

ס"ד דדוקא מנחת נדבה אינו אוכל, שנראה שמקריב לצורך עצמו, אולם מנחת חובה ס"ד כיון שבא לחובתו, ניכר שהוא מנחה, קמ"ל שאינו היכר סגי, עיין מנחות עג ב.

ושורש מנחת כהן שכולה כליל, לא תאכל, והיינו שאין בה צד של שלא לשמה, כי כולה כליל מעין תולדות יעקב יוסף, צו אות ג.

עוד כתב בשם משמואל (צו- זכור, תרע"ג) וז"ל: "ונבחר הקומץ לגבוה, כמו שנבחר הנשמה מהגוף, כמ"ש בזוה"ק שהקב"ה אתערי בנשמתא דבר נש ולא בגופא, וע"כ כהנים שגם גופם במדרגת נשמה, ע"כ כולה כלילה, ואין בהם קמיצה", עכ"ל, עי"ש כל אריכות דבריו. ובאוצר החיים (צו, מצוה קלח) כתב

וכתב הרמב"ם במורה נבוכים (ח"ג פרק מו) וז"ל: "טעם שריפת מנחת כהן (גב. דהרי של ישראל אינה נשרפת), מפני שכל כהן יש לו להקריב קרבנו בעצמו, ויהיה א"כ מביא מנחה ואוכל אותה הוא בעצמו, וכאילו לא עשה דבר, כי מנחת יחיד לא היתה קרבה הימנה אלא לבונתה וקומצה, ולא די מיעוט זה בקרבן אלא שיאכלנו מי שיביאנו ולא יראה א"כ עבודה כלל, מפני זה היא נשרפת", עכ"ל.

וכתב בחת"ס (ש"ת, יו"ד סימן שא), דלפ"ז מובן הא דדרשינן (סוטה כג א) מנחת כהנת נאכלת, דכתיב וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל, מנחת כהן, לא כהנת, ולהיא נחא, כי כהנת אינה מקריבה בעצמה, וליכא הטעם, עכ"ד. וא"כ נראה היטב שיש כאן עבודה. ולכך היה

כל זכר בכהנים יאכל אתה קדש קדשים הוא (ויקרא ו כב)

ולהלן כל זכר בכהנים יאכלנו במקום קדוש יאכל קדש קדשים הוא. (יז)

הזכרים. ודו"ק היטב בהגדרת אכילת ק"ק.

והנה אף אכילת בעלים בקרבנם, הוה כפרה, מ"מ אינו בגדר עבודה, שהרי אינם ראויים לעבודה, אולם אכילת כהנים גדר עבודה היא.

ובעומק אכילת זכרי כהונה, היא מעין אכילת מזבח עצמו. ולכך מקום אכילתם הוא סמוך למזבח. בשונה מאכילת קדשים קלים. ולכך אוכלים אותו דוקא זכרים, כי הם ראויים לעבודת מזבח, ואכילתם הוא המשך אכילת מזבח, ולכך גדרו גדר של עבודה, ולכך לא שייך לומר כאן אשתו כגופו, מלבד כפשוטו, שהוא רק בזכרים ולא בנקבות, והבן.

החטאת ומן האשם, בה תשלום כפרת המתכפר כמו שבארנו ובו בא לשון אכילה בציוי באכילה, מה שלא בא לא בקדשים קלים ולא בתרומה וכו'. ולשון הספרא, עבודת מתנה אתן את כהונתכם, לעשות אכילת קדשים בגבולין כעבודת מקדש במקדש, מה עבודת מקדש במקדש מקדש ידיו ואח"כ עובד, אף אכילת קדשים בגבולין, מקדש ידיו ואח"כ אוכל", עכ"ל.

ומבואר שאכילה בקדשים היא בגדר עבודה, ובק"ק, האכילה דייקא "בבשר", כלומר היא חלק מן הכפרה, חלק מעבודת ההקרבה ו"המקריב" שהיא הכפרה בעיקר, ולכן שכשם שהכפרה בעבודה היא ע"י כהנים זכרים דייקא, כן האכילה דק"ק רק ע"י

ואמרו (זבחים צו ב): "מה מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה, אף כל אינם נאכלין אלא לזכרי כהונה", וכו' עיי"ש.

וכתב הגרי"ז (שמות כט לט) וז"ל: "כתב הר"מ בספר המצות מ"ע כט, דאכילת ק"ק היא מ"ע על הכהנים מהך קרא דואכלו אותם וכו', ומצוה זו היא מיוחדת בזכרי כהונה ואכילת קדשים קלים ותרומה אינה דומה לאכילת ק"ק, שהיא עיקר המצוה ובה תשלם כפרת המתכפר ע"ש היטב, בדברי הר"מ, ומבואר דאכילת ק"ק הנאכלים לזכרי כהונה, הוה גדר אחר של אכילת קדשים, וחלוק הוא בעצם החפצא דאכילת קדשים, עי"ש, וז"ל הרמב"ם (מצות עשה פט) אין אכילת קדשים קלים ותרומה כמו אכילת "בשר" חטאת ואשם, שאכילת "הבשר" הזה מן

והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש בחצר אהל מועד יאכלוה (ויקרא ו ל)

שהוא אהל מועד, חצר המשכן, כנגד המציאות נחלק לשלשה חלקים,

בו, הוא מה שתמצא המשכן על שלשה חלקים, לפנים מהפרוכת, חוץ לפרוכת

וכתב רבינו בחיי (שמות כב ט) וז"ל: "ומכלל הענינים הנפלאים הנכללים

ע"א, וחלק ג' קט ע"א. וברית מנוחה, הדרך השניה.

ומקום זה בכללות זה מקום מדרגת הנפש. וכתב בחדש לאברהם (מעין ד', נהר א) וז"ל, וכמו שיש באדם של יצר הרע נפש טוב קדוש, כן לעוה"ז חלק לבוש קדוש יתלבש בו, הוא סוד נפש דעשיה, ובו משכן נפשות הצדיקים, והוא נקרא חצר מות בגמ', עכ"ל עי"ש וכתב עוד שם (נהר כג) וז"ל, נקרא חצר מות, ובו מושב הנפשות, והינו אחר שהנפש יושב בקבר וכו' שהוא מקום שנכנס אליו שמואל וכן נכנס ר' חיא וכיוצא, עכ"ל. ועי"ש עוד מעין ה', נהר טו, וכתב המעבר יבק והובא בקהלת יעקב ערך חצר וז"ל, חצר מות, הוא אויר למעלה מן הקבה, והוא קבה עליון והוא מדור הנפשות, ומדור הנפש בחצר מות, הוא האויר בתוך הקבה דייקא מכוון נגד הקבה, עכ"ל.

לתת מן הדם שהוא כפרת הנפש, בשלשה אברים הללו מן הגוף, שהן שלשת חלקי הגוף של הכהן המכפר, וזהו שאמר: "על תנוך אזן אהרן הימנית", זהו עולם הדבור, כי אבר האזן בראש, "ועל בהן ידו הימנית", זהו אמצעית הגוף, הוא עולם החיות, "ועל בהן רגלו הימנית", זהו עולם הטבע, עכ"ל. וכנגדו בפרט יש חצר הכבוד, ודו"ק. עין גר"א ספ"י, פ"א משנה י'.

וכתב רבינו בחיי (ויקרא י, יב) וז"ל, כל חצר אהל מועד, נקרא קדוש, עכ"ל. ועוד כתב (במדבר יח, י) וז"ל, שהזכיר קודש קדשים על אהל מועד, ונקרא קודש קדשים כנגד חצר המשכן, עכ"ל, ודו"ק.

ועין גר"א, ספ"י פרק א משנה י, ופרק ה' משנה ז'. ועין זוה"ק, ח"א קל

עולם המלאכים, עולם הגלגלים, עולם השפלים, וכן מצינו האדם שהוא עיקר הכל שהוא דוגמת המציאות בשלשה חלקיו, ונקרא עולם קטן, והוא נחלק לשלשה חלקים, עולם הדיבור, ועולם החיות, ועולם הטבע, עכ"ל.

וכן כתב להלן (ויקרא ח כג) ושם הוסיף וכתב וז"ל: "על כן הוצרך המשכן הזה להיות שם אחד מכיר את בוראו מיוחד לעבודת ה' ית', והוא הכהן הגדול, ושיהיה גם כן כולל בגופו ובתכונת צורתו, שלשה חלקים אלו, וזו היא צורת אדם שהוא עולם קטן, ובו עולם הדבור, והוא הראש כנגד עולם המלאכים, ועולם החיות זהו מן החוזה ועד מתניו, כי באמצעות גופו הוא הלב שהוא בעל התנועה כנגד עולם הגלגלים, ועולם הטבע ממתניו ולמטה כנגד העולם השפל, ולפי שהקרבות הם קיום העולם, ושהוא נחלק לשלשה חלקים אלו, הוצרך משה רבינו ע"ה

ובשר זבח תודת שלמיז ביום קרבנו יאכל לא יניח ממנו עד בקר (ויקרא ז טו)

וכתב בפנים יפות (בראשית ח כב) וז"ל: "דקודם מ"ת הלילה הולך אחר היום, כדכתיב ויום ולילה לא ישבותו", (בראשית ח כב) עכ"ל. ולכאורה הוא כנ"ל, דקודם מ"ת גדרו כדין בן נח, והבן.

ובעומק, קודם מתן תורה ממש, היתה מדרגת העולם, שיסודו לילה ואח"כ יום, אולם ממתן תורה, הסדר הוא יום ואח"כ לילה, בריאה חדשה, ודו"ק היטב היטב. ולכך בעי מחשבה תחלה לאכלו ליום ולילה, כי בסוד המעשה, קודם לילה ואח"כ יום, "מעשה" בראשית. אולם בסוד המחשבה, וכן תורה, תחלה יום ואח"כ לילה. וסוד הקדשים, שהם סוד מחשבה-קדש, דייקא, לילה אחר היום. ועין תולדות יעקב יוסף, אמור, אות טו.

וביאר בחת"ס (ס"פ תצוה בדרוש לפ' זכור) וז"ל: "הלא יפלא שיהיה קודשים דומים לכן נח שהלילה הולך אחר היום וההיפוך בישראל שהיום הולך אחר הלילה, ומאי טעמא ידמו קדשים לכן נח ולא לישראל, ואמרתי, כי אוה"ע עוה"ז דומה להם ליום, ועוה"ב להם ללילה, ע"כ לילה הולך אחר היום, וישראל עוה"ז דומה להם ללילה ועוה"ב ליום, כי יפה שעה אחת של קורת רוח בעוה"ב מכל חיי עוה"ז, ע"כ יום הולך אחר הלילה. תחלה לילה ואח"כ יום, אמנם קדשים המרמזים על קדושי עליונים עליונים צדיקים גמורים, יפה להם שעה אחת במצות ומעש"ט בעוה"ז מכל חיי עוה"ב וכו', א"כ לדידהו הוה עוה"ז יום תחלה ואח"כ לילה, עוה"ב, ואתי שפיר", עכ"ל ועין חולין שם. ולענין אותו ואת בנו, יום הולך אחר הלילה, כנגד ברייתו של עולם.

שהלילה הולך אחר היום. עין חולין פג א, ופסחים ג א. ואמרנו (ספרא צו, יב א): "הרי זה בא ללמד על הנאכלים ליום אחד שאכילתם יום אחד וכו'. ומנין אף תחילת זביחתן לא תהא אלא על מנת לאכול ליום אחד, ת"ל וכי תזבחו זבח תודה לה' לרצונכם תזבחו ביום ההוא יאכל, שאין ת"ל, אלא אם אינו ענין לאכילה תנהו ענין לזביחה, שאף תחילת זביחתה לא תהא אלא על מנת להאכל ליום אחד". ועוד אמרו שם, מנין לרבות את הלחם, ת"ל קרבנו, עי"ש. ועין מלבי"ם על אתר.

וכתב במלבי"ם על אתר (אות קיד) וז"ל: "לפעמים ביום ההוא והיינו מן הערב עד הערב, ולפעמים הוא מעת לעת, וזה כפי הרגיל לחשוב היום מערב עד ערב כמו מעשה בראשית, אבל בקדשים הלילה הולך אחר היום, כי הקדשים אין מעשיהם בלילה, וחשבינן בהו המעת לעת, מן היום עד אור המחרת, שהתחלת מעשיהם תמיד ביום, עכ"ל.

סימן כ"ד - סעיף ג': מצוה טוב להסתכל בציצית בשעת עטיפה, כשמברך.

בירור הלכה - סעיף ג'

וזה כל שם ציצית, לשון הסתכלות, כמ"ש רבותינו. כתב בהכתב והקבלה (במדבר טו, לח) וז"ל, ומלשון הצצה והסתכלות נגזר שם ציצית, עכ"ל. ועין כלי יקר, שם. וכן כתב ברוח חיים (אבות פ"ג מ"א) וז"ל, ציצית פירשו הסתכלות, מלשון מציץ מן החרכים (שה"ש, ב, ט) עכ"ל. ועין גר"א ס"ק ח'.

וכתב באליה רבה (על אתר, סעיף ד) וז"ל, והנה פירוש הפסוק והיה לכם לציצית, דקשה דפשיטא דחוטין הם לציצית, אלא הכי קאמר, שיהא לכם להסתכלות, כי ציצית לשון הסתכלות, מצת שימורים, שער הציצית, עכ"ל. וכתב הגר"א (ספד"צ, פ"ה, ד"ה ארבע) וז"ל, ארבע ציציות שתלוין בעינים, בסוד וראיתם אותו, כידוע שלכן נקרא ציצית לשון הסתכלות, וכל סוד הציצית הוא בעינים, עכ"ל. וכמ"ש בשער הכוונות, דרושי הציצית, דרוש ב', ובזוה"ק, שלח לך, קעב, ע"ב.

וכתב בשמן ששון (שער הכוונות, דרושי הלילה, דרוש ו') וז"ל, טעם דאין בחינת ציצית בלילה (מפני) שהוא בחינת הסתכלות, עכ"ל. וכיון שבלילה אין כח הסתכלות מפני החשכה, לכן לא שיק בעצם בלילה כל מהות ציצית, הסתכלות.

וכתב בבת עין (קרח) וז"ל, וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' שמצות ציצית שקולה כנגד כל המצות (גדרים כה, ע"א) פירוש שיש להסתכל בכל מצוה ומצוה על בחינת ציצית, וכו' ע"ש. ובפשוטו שראוי להסתכל בכל מצוה ומצוה, ומהסתכלות בציצית למדנו שכן ראוי לעשות בכל תרי"ג מצות, והבן.

וכתב בראשית חכמה (שער הקדושה, פ"ח) וז"ל, מצוה להסתכל בעיניו אל יצירות הבורא, כמו שאמר דוד (תהלים ח, ד) כי אראה שמך מעשה אצבעותיך ירח וכוכבים אשר כוננת מה אנוש כי תזכרנו, וכן להסתכל במצות ציצית כמ"ש (במדבר ט"ז, לט) וראיתם אותו וזכרתם וגו', וכן אם ראה ס"ת או חכם או זקן עובר לפניו שיקום מפניו ויהדרהו כמצותו ולא יעלים עיניו כדי שלא יראהו ויקום וכו', עכ"ל. וכתב בנועם אלימלך (וישב) וז"ל, הכנף פתיל תכלת והיה לכם לציצית ר"ל ציצית לשון מציץ מן החרכים, דהיינו שע"י מצות ציצית שיש בהם תכלת, ע"ז תסתכל לראות שהמצות אין להם סוף, כנ"ל תכלת דומה לים עכ"ל.

וכתב במאור עינים לך לך, ד"ה בגמרא, וז"ל, גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד (ותכלת דומה לים וכו' לכסא הכבוד), כי ציצית הוא לשון מציץ מן החרכים, לשון הסתכלות, והבן כי הסתכלות מביא לתשובה להמשיך אור אין סוף עליו, ולכן ג"כ יקרא נתן צוציתא, ע"ש שאחזוהו בציצית ראשו והעלוהו לתשובה, ע"ש.

הלכה פסוקה - סעיף ג'

טוב להסתכל בציצית בשעת עטיפה, ועי"ז לזכור את כל מצות ה'.

פירוש על דרך הסוד - סעיף ג'

צמחות ההסתכלות צינית וצטלית צשעה שמתעטף דייקא, כפשוטו שזהו זמן עיקר קיום המלואה ותחילתה, וצפרטו לשיטות, שמתות טלית עם צינית, עיקרה צעטיפה.

וציתר עומק, כתב צמגן אצות לרש"י פ"ד, פרק המיוחד לתחית המתים, וז"ל, המלנפת מכפר על גסות הרוח, יצא דבר שצבוצה ויכפר על דבר שצבוצה, כי האדם נריך להשפיל ולהכניע ראשו, ולא תאזת הגאווה, אלא לאשר גאה גאה, שנאמר ה' מלך גאות לצש. והמתפיה צלבוש מלכות (טלית מלויית) חייב את ראשו למלך. ועל כך אמרו ז"ל כל המהלך צקומה זקופה כאילו דוחק רגליו שכינה, שנאמר מלא כל הארץ כבודו. והיו החסידים אוקרים עצמם בגילוי ראש, על כן צאה המלנפת. וגם טלית של צינית, היא להתעטף צו צהכנעת הראש, ולהסתכל צינית, כדי לזכור מלכות ה', ולא יתגאה לפניו, כי הש"י אינו סובל הגאים, כאמרו גצה עינים ורחב לצב אוחו לא אוכל, עכ"ל. וא"כ צשעה שנתעטף, שענינו סילוק הגאווה, כי ה' ית' גאה גאה והוא לצושו, "גאות לצש", לצש דייקא, להיפך האדם נריך להתעטף שיש צו הסתרת הראש וכיסוי שהוא דרך ענוה אולם אינו מכסה עיניו, והיינו שראשו נריך שיתכלו צו שהוא מכוסה, לראות ענוותנותו, וזה הן ע"י שרואה עצמו מכוסה צטלית מלויית, וכן ע"י שרואה הצינית, ועי"ז נזכר צמלות ה', והיותו עזב לקיים כל תרי"ג מלות, והן עי"ז שכלת דומה לרקיע וכו', דומה לכסא הכבוד, וכאילו רואה את היושב על הכסא, ועי"ז דבק צענוה.

וכתב צעזדת הקודש (קשר אגודל, סימן צ, אות ז) וז"ל, נריך להסתכל צינית, ולחשוב כאילו יש צו תכלת, ואותה הארה לא נפקה (צרכי יוסף, סימן ח) עכ"ל, והיינו כנ"ל שע"י שדבר צהארת התכלת, דבק צכסא הכבוד, וציושב על הכסא.

צחינה נוספת של הסתכלות, כתב צליקוטי הלכות (יו"ד, הלכות כלאי צגדים, הלכה ד) וז"ל, צינית לשון ראייה והסתכלות, צחינת מציץ מן החרכים, וזה שאומרים קדם עטיפת צינית, ה' אלקי גדלת מאוד וכו', עטה אור כשלמה, כי עיקר אור העליון שהוא אור ה' והצדיקים והתורה, נמשך ע"י לצושין דייקא, צחינת עטה אור כשלמה, שזהו צחינת מלות צינית שהיא מלוא ראשונה שמקיימין צאור היום, כי צינית תלויים צגדים והן תקון כל הצגדים, היינו שהם מתקנים ומזכין את הצגדים והלצושין שלא יעלימו את האור, אדרבה על ידי הלצושין דייקא יקבלו את האור צהדרגה וצמדה כראוי, עכ"ל. ויש להסתכל צקבלת אור המתוקן ע"י הלבוש, ודו"ק.

קבלת השפע כחיבור לבורא עולם

על התורה

על העבודה

הקו מורכב משני חלקים כמו שמצואר צדצרי הרב, מאור וכלי, הכלי של הקו הוא הלינוור, וצמחו יש את האור הנקרא צלשון הרב 'מימי האור העליון'.

והנה מצד הכלי נמצא שיש לינוור המחצר צין האור אין סוף לנצראים, "אולם מצד האור המשופע לכאורה מושפע שפע מלמעלה למטה ואין קשר של ממש צין האור אין סוף לנצראים.

אכן צעומק יותר עכס המשכת האור מלעילא לתתא יולר חיבור צין הצורא לנצרא, דעכס ההמשכה יש לה דין חיבור כניצוק שדינו כמחוצה, ומכוח כך נמצא שהנצראים מחוצרים לצורא.

אלו הם צעומק שתי התפיסות המונחות צקו, דמתד הקו ענינו להמשך שפע, ומאידך הקו ענינו לחצר צין הצורא לנצראים.

* ועל דרך הרמז, קו צגמיטריא דצק, כי הכוח והמחצר והמדצק צין הצורא לנצראים.

וראש העליון של הקו
נמשך מן הא"ס עצמו
ונוגע בו. אמנם סיום הקו
הזה למטה בסופו אינו
נוגע באור א"ס ודרך
הקו הזה נמשך ונתפשט
אור א"ס למטה. ובמקום
החלץ ההוא האציל
וברא ויצר ועשה כל
העולמות כולם וקו זה
כעין צנור דק א' אשר
בו מתפשט ונמשך מימי
אור העליון של א"ס אל
העולמות אשר במקום
האוויר והחלץ ההוא.

ידוע כי חלק נכבד ממבנה הכוונות מבוסס על העלאת מ"נ ומכוח כך המשכת שפע לתתא שהוא מ"ד. בחיצוניות השפע מתגלה כשפע של גשמים בעולם ושאר השפעות גשמיות לנצראים. בפנימיות יותר השפע מתגלה כשפע רוחני של מוחין.

אכן בעומק יותר כל שפע שבבריאה מקורו מהשפעת הקו, ותפיסת השפע כפשוטו הן כשפע ורוחני והן כשפע גשמי זהו רק חלק אחד בקו שהוא השפעת מימי האור העליון המתגלים כשפע.

אולם בעומק כמו שנתבאר, התפיסה הנוספת בקו מכוח הכלי שבקו זו תפיסה של חיבור ודיבוק, ויתר על

כן גם מצד האור מתגלה חיבור מכוח תפיסת הניצוק שנתבאר, ומצד כך בעומק כל השפעת שפע עניינה הפנימי הוא אופן של חיבור בין הבורא לנצרא.

כאשר ישכיל ויבין המכוון ענין עמוק זה, יתגלה בפניו אור

חדש בכל המבט והתפיסה על סוגיית הכוונות, כאשר כל שפע של מוחין המשופע על ידי הכוונות יהיה עבורו חיבור לבורא, ולא יביט בעיקר על השפע המושפע אלא יעסוק בעיקר בחיבור לבורא עולם, וזו עבודה תמה לשמה.

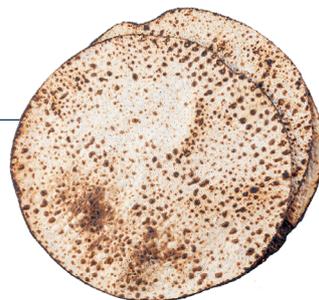
וגם לשאר בני אדם שאין עסקם בכוונות תהיה הארה עצומה בדברים אלו, כשבכל פעם בה הם מבקשים בתפילתם על צורכיהם, הן צרכים רוחניים והן צרכים גשמיים, יחוש וירגישו בחיבור לבוא עולם וישתדלו לאחוז באותו חיבור ולהידבק בו.

משל הדברים לבן המבקש מאביו דבר מה, כאשר אין עיקר בקשתו עבור מה שיקבל אלא עבור הקשר עם אביו *.

כך ראוי לכל דורש ה' בעת בקשתו מהבורא בתפילתו לקבל שפע רוחני או גשמי, וכן בעת שמתקבלת בקשתו ומקבל מה שביקש מהבורא, עליו לחוש בקשר ובחיבור לבורא עולם.

ובעומק מעשה התפילה הוא חיבור לבורא בבחינת 'נפתולי אלוקים נפתלתי', וזה חיבור בסוד מ"נ בבחינת תקווה - קו, וקבלת השפע הוא חיבור בדרך מ"ד בסוד מימי האור העליון.

* בסוד נתינה מולידה אהבה והאהבה היא אחדות. וכן עגם הדבר הניתן הוא המתכר.



בלבבי • שיעור בחול המועד פסח

בנושא מכת שחין

יום ב' בערב

רח' הרב בלוי 33 ירושלים

20:30